

## POSTANOWIENIE

30 sierpnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Małgorzata Manowska

na posiedzeniu niejawnym 30 sierpnia 2024 r. w Warszawie  
w sprawie z powództwa M.T.  
przeciwko B. spółce akcyjnej w W.  
o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,  
na skutek skargi kasacyjnej M.T.  
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu  
z 8 marca 2024 r., I ACa 768/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i nie obciąża powódki kosztami postępowania kasacyjnego;**
- 2. umarza postępowanie wywołane wnioskiem o udzielenie zabezpieczenia.**

(M.M.)

Pozwem z 16 września 2022 r., wniesionym przeciwko B. spółka akcyjna w W., powódka domagała się pozbawienia wykonalności dwóch tytułów wykonawczych – nakazów zapłaty wydanych przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu z 4 września 2019 r. w postępowaniu upominawczym i z 17 stycznia 2020 r. w postępowaniu nakazowym, obydwa zaopatrzone w klauzulę wykonalności.

Wyrokiem z 11 stycznia 2023 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu oddalił powództwo. Apelację powódki od tego orzeczenia Sąd Apelacyjny we Wrocławiu oddalił wyrokiem z 8 marca 2024 r.

Od wyroku Sądu drugiej instancji powódka wniosła skargę kasacyjną wskazując na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego sprowadzającego się do odpowiedzi na pytanie czy konsument może skutecznie wytoczyć powództwo opozycyjne określone w art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. w przypadku, gdy kwestionuje on istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym, będącym orzeczeniem sądu z uwagi na klauzule niedozwolone zawarte w umowie kredytu, z której wynika zobowiązanie konsumenta a Sąd który wydał prawomocne orzeczenie, będące tytułem egzekucyjnym nie zbadał z urzędu potencjalnie nieuczciwego charakteru warunków zawartych w umowie oraz w efekcie czego nie wyciągnął z tego konsekwencji. Powódka złożyła również wniosek o udzielenie zabezpieczenia.

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżącego obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie ilości przesłanek, wskazanych w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. ma zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a nie jest przecież jego zadaniem dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa, przywołanie przyczyny kasacyjnej unormowanej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga poprawnego zidentyfikowania problemu, w tym odniesienia go do konkretnych przepisów. Konieczne jest także przedstawienie argumentów prowadzących do rozbieżnych ocen danego zagadnienia (postanowienie SN z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01). Istotność problemu prawnego wyraża się w tym, że ma on znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (postanowienie SN z 23 marca 2012 r., I CSK 496/11). Obowiązkiem wnoszącego skargę jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie SN z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14).

Zagadnienie przedstawione przez skarżącą sprowadza się w istocie do próby ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy i podważenia prawidłowości prawomocnych orzeczeń tj. pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego – nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu w dniu 17 stycznia 2020 r., XII Nc 198/19, który został opatrzony klauzulą wykonalności w dniu 20 lipca 2021 r. oraz pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego – nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu w dniu 4 września 2019 r., I Nc 274/19, który został opatrzony klauzulą wykonalności w dniu 6 maja 2020 r.

Sądy pierwszej i drugiej instancji wyczerpująco wskazały, dlaczego takie działanie powódki nie mogło być skuteczne, gdyż powództwo o pozbawienie lub ograniczenie wykonalności tytułu wykonawczego nie może zmierzać do badania prawidłowości prawomocnego rozstrzygnięcia sądu, które korzysta z powagi rzeczy osądzonej. Zresztą sama skarżąca przyznaje w pozwie (k. 7), że art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. odnosi się do tytułów wykonawczych niebędących orzeczeniem sądu. Stanowisko to jest zgodne z orzecznictwem (zob. m.in. wyrok SN z dnia 19 stycznia 2024 r., II CSKP 1628/22). Ponadto, przepis art. 840 § 1 pkt 2 *in fine* k.p.c. nie może służyć sanowaniu uchybień strony, która we właściwym czasie nie wystąpiła ze stosownym zarzutem (zob. m.in. wyrok SN z 30 września 2021 r., IV CSKP 235/21).

Przedstawione Sądowi Najwyższemu zagadnienie prawne czy potrzeba wykładni przepisów muszą mieć konkretny związek z rozstrzygnięciem danej sprawy, to jest z zarzutami skargi oraz podstawą prawną i faktyczną zaskarżonego wyroku (postanowienie SN z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13). Przyjęcie sprawy do rozpoznania ma bowiem na celu zarówno realizację interesu publicznego jak i ochronę praw prywatnych. Zagadnienie prawne czy potrzeba wykładni powinny mieć więc taki wymiar problemowy, aby udzielona przez Sąd odpowiedź miała znaczenie dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej wniesionej w sprawie, a jednocześnie – dzięki uniwersalnemu ujęciu – rozstrzygnięcie uzyskiwało walor aplikacyjny w rozstrzyganiu innych spraw.

Wobec powyższego nie można uznać, że przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania została w sposób właściwy wykazana.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c., odstępując od obciążania powódki kosztami postępowania kasacyjnego (art. 102 k.p.c.).

Wobec odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wydanie orzeczenia w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia stało się zbędne, zatem należało umorzyć postępowanie wywołane wnioskiem o udzielenie zabezpieczenia.

(M.M.)

[ał]